Ծաղիկ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏՆ Է՝ ԳՐ. ԹՕՐԱՄԵԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐՆԵՐ՝ ԵՍ, ԴՈՒՆ, ԱՆ, ՄԵՆՔ, ԴՈՒՔ, ԱՆՈՆՔ,

ՀԱՄԱԿՐՈՂՆԵՐ՝ ՅԱԿՈԲ ՊԱՊԻԿԵԱՆ, Լ. ԼԱՐԵՆՑ, ԵՐ. ՋԱՎՈՒՇԵԱՆ, ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

(Փոփոխելի)

ՏԱՍՆԱԲԱՆԵԱՑ

Ես եմ «Ծաղիկ» եւ ինէ զատ «Ծաղիկ» չպիտի ճանչնաք.
Իմ անունս պարապ տեղ շարունակ բերաննիդ պիտի առնէք:
Իմ փարաս կանխիկ պիտի դրկէք:
Ամէն մարդ պէտք է յարգէ եւ գլխուն վրայ նստեցնէ զիս:
Ո՛չ ոք պէտք է աչք ընէ իմ փարայիս, թո՛ղ աչք ունեցողին աչքը ելլայ:
Պէտք չէ իմ փարաս ձեր կոկորդը անցընէք:
Պէտք չէ նեղանաք, երբ ձեր ղրկած յօդուածները չտպուին:
Պէտք է ձայն անգամ չհանէք եւ գլխնուդ վրայ դնէք, երբ ձեզի դէմ գրուի այս սիւնակներուն մէջ:
Երբ շատ բարկանաք, պէտք չէ մեղանչէք:
Եւ երբ մեղանչելու մօտ ըլլաք, պէտք է... բացախ խմէք:

Թիւ 81 Տնօրէն Ռ. Սագաեան

Հասցէ՝ Ղալաթիա, Գուրշունլու խան Թիւ 7 — ՈՒՐԲԱԹ 30 ՅՆՎ. 1909 — زاغيك غزته‌سی درعلیه‌ده غلطه‌ده قورشونلی خانده نومرو ٧

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

— ԶԱԽՆԵՇՏ —

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ՔՆԵԱԶ ՀԱՅԿԱԶՆԻՆ

Եղբա՛յր, գիտե՛մ, այս տողերը կարդացած ատենդ Թօգաթլեանի 100 ոսկինոց նոփ-նոր թավանը գլխո՛ւդ վրայ պիտի փլի և նստած տեղէդ վեր պիտի ցատկես՝ առջևի օղիի գաւաթդ ալ գլտորելով մէկտեղ։

Բայց, պէտք է գիտնաս որ ես թերևս շատ անառակ տղայ մըն եմ, բայց նոյն չափ ալ անկեղծ եմ, և միտքէս անցած բանը պէտք է որ պօռամ, — քանի որ դեռ առ այժմ Մամուլի ազատութիւն ունինք եւ հինգ հարիւր ոսկի չենք ձգած աւանդ։

Այս տողերը երէկ ալ կրնայի գրել.— բայց սպասեցի որ Նպաստդ առնես, նոյն իսկ Նպաստիդ համար «րէֆլամ» ըրի կրցածիս չափ, որպէս զի չըսեն.

«Նորէն Նախանձէն ըրաւ, որպէս զի Միհրդատը դրամ չշահի. ինչ նախանձոտ է որ... Թերևս լռելու համար ալ դրամ պահանջած է և «Հայկազնը չէ տուած»։

Հիմա Նպաստդ տուած ես, դրամները գրպանած ես, — ճէպդ ըլլայ — և իմ ըսելիքներս չեն կրնար ո՛չ իսկ անուղղակի կերպով քեզի վնասել, այլ, ընդհակառակը, կրնան դաս մը ըլլալ քեզի։

Ես քու տարիքիդ կէսը ունիմ թէև, բայց տարիքիդ կրկինը ունեցողներուն գլխուն անգամ... բաղնիքի թասը կ'անցընեմ։

Ի՜նչ լօլօ կը կարդաս կոր, եղբա՛յր։

Ի՞նչ մասալ կը հասկցնես կոր ամէնուն։

Մինչև այսօր ձայնս չհանեցի, յուսալով որ թերևս կը լռես, բայց դուն երթալով՝ գործը ազտըրմիշ ըրիր, օկսար գործը տակաւ մեծցնել երբ տեսար որ ըսածներդ հերքող չի կար, բայց, ա՛լ հերիք, պապա Հայկազն, ա՛լ հերիք ո՛րչափ գլուխ ուռեցուցիր, ա՛լ մտիկ ընելու ո՛չ սիրտ մնաց և ո՛չ ալ հոգի, գնա՛ առաջուան պէս հովանոցներդ ծախէ եւ մի՛ գլուխ արդուկեր։

Որո՞ւ կը հասկցնես կոր բարեկամ։

Շուրջդ կարգ մը Ճնայիններ կը ժողվես և անոնց կը պատմես քու քաշած տառապանքներդ, զորս... ուրիշներէ լսած ես միայն։

Եւ Ճնայինները — որչա՛փ շատ են Աստուա՛ծ իմ — մտիկ կ'ընեն քեզի՝ իբր Աստուածային պատգամ մը, աչքերնին կը լեցուի և կը հիանան վրադ, և կը զմայլին քեզի պէս մեծ «ֆէտայի»ի մը վրայ որ ազատեց Թուրքիան իր արիւնին գինովը։

Եւ դուն օդի կը տնկես, իբր մէկը որ իր արիւնովը վաստկած է այդ օդին։

Եթէ չէմչիճճի չըլլայիր, եթէ ետքէն ալ կեղծ ֆէտայի մը եղած չըլլայիր, սքանչելի... դերասան մը կ'ըլլայիր, բարեկամս։

Մանզումէի մէջ գրեցիր քաշած տանջանքներդ, ձայն չհանեցի, վեց ամիս ամբողջ մեր գլուխները ուռեցուցիր քաշած տանջանքներովդ, ձայն չհանեցի, նոյն իսկ Ազգ. Ժողովի Երեսփոխան եղար նորէն ձայն չհանեցի, մի ոմն Գալէմճեան քու վրադ բիէս մը շինելով քեզի անցուց պատմութեան մէջ, եւ նորէն ձայն չհանեցի,

Տե՛ս, որչա՛փ համբերատար եմ, բարեկամ։

Բայց, անցեալ օր, համբերութիւնս վերջապէս սպառեցաւ, եւ գաւաթէն դուրս թաշմիշ եղաւ երբ կարդացի կամ աւելի ճիշդը, երբ աչքս խօթեցին Բիւզանդիոնի մէջ գրած նամակդ՝ Նէճիպ Մէլհամէի հասցէին։

Օ՛, չէ՛, ալ չէի կրնար համբերել։

Խեղճ մայրիկս գրածդ կարդալով ա՛յնչափ յուզուած էր որ Նիագարայի ջրվէժին նման արցունք կը թափէր վրադ։

— Վա՛հ, վա՛հ, կ'ըսէր, ինտո՞ր ալ չէ մեռեր։

Ա՛լ սրտեղս ելաւ.

— Չէ՛, մայրի՛կ, ըսի, լօլօ է։

— Ի՞նչ կ'ըսես։

— Մի՛ լար, պօշ լաֆեր են մեծ մասամբ։

Կը հարցնեմ քեզի, Միհրդատ Հայկազն, ի՞նչ իրաւունք ունիս մայրիկս լացնելու քու անձիդ վրան. թէև մէջը շատ քիչ բան կայ իրական։

Դատ պիտի բանամ քեզի դէմ.

— Քեզի ի՞նչ, կ'ըսեն բարեկամներս, թող տուր որ ույտուրէ՛ ույտուրէ՛ պատմէ, ամէն մարդ պիտի ապրի, քեզի՞ մնաց Ճնայիններու աչքը բանալը, համարէ՛ որ մարդը ապրելու համար մէսսաութիւն կ'ընէ կոր։

Թերևս բարեկամներս ինէ աւելի խելացի են, բայց, ինծի այնպէս կուգայ որ երբ իմ գիտցած մէկ բանս չգրեմ, մեծագոյն յանցանքը գործած կ'ըլլամ եւ խիղճս ղիս կը տանջէ։

Ապուշութի՛ւն, — ըսէք, բայց այս ա՛ս է։

Ճի՛շտ Հայկազնի պարագային մէջ ալ ա՛յսպէս է։

Գիտեմ որ ամէն մարդ իրաւունք ունի ապրելու, բայց սըւոր ալ վըստահ եմ որ ո՛չ ոք իրաւունք ունի ուրիշները խաբելու։

Եթէ եղան ճշմարիտ ֆէտայիներ, որոնք բանտերու մէջ տանջուեցան և նոյն իսկ չարաչար սպաննուեցան, անոնք արդէն երբե՛ք Սըլանիքի մէջ պարծենցած չունին իրենց հերոսութիւններով և անոնց կարգին մէջ չես կրնար մտնել դուն, բարեկամս։

Բանտարկուիլը և աքսորուիլը ա՛յնչափ մեծ իշկիւզարութիւններ չեն։

Ամէն մարդ ալ բանտարկուեցաւ, ամէն մարդ ալ քանի մը ապտակ և քանի մը կից կերաւ, ամէն մարդ ալ գործէն և դրամէն եղաւ, ամէն մարդ ալ աքսորուեցաւ, բայց ասոր համար ո՛չ յօդուած գրեցին, ո՛չ Սըլանիքի մէջ օղի խմեցին, ո՛չ երեսփոխան եղան, ո՛չ օրուան մարդը դարձան, ո՛չ ֆէտայի եղան, ո՛չ ալ Ազգը փրկած եղան, ո՛չ պատմական դէմք դարձան, ո՛չ ինքզինքնին բեմի վրայ պատկերացուած տեսան՝ իբր Ժան տ'Արք մը, ո՛չ ալ Ազգը և երկիրը փրկած ըլլալու յաւակնութիւնը ունեցան, ո՛չ ալ վերջապէս իրենց քանի մը տարուան բանտը, աքսորը և կերած քանի մը ապտակը շահագործեցին ա՛յսչափ տակտով։

Բարեկա՛մ, Բիւզանդիոնի նամակիդ մէջ, քու կրած տանջանքներուդ իբր վկայ կը կանչես դերասան Պալթազարեանը և Միրզա Մսերեանը, որոնք Պէշիքթաշի բանտին մէջ — կրած տանջանքներուդ էն զարհուրելի օրջը — քանի մը ամիս քեզի հետ պառկեցան և որոնցմէ խեղճ Պալթազարն ալ քշուեցաւ։

Բայց, չես մտածեր թէ՝ կրնայ գտնուիլ խիստ հետաքրքիր պարոն մը, որ կրնայ երթալ գտնել դերասան Պալթազարը ու Միրզա Մսերեանը և հարցնել անոնց.

— Իրա՞ւ է որ այսչափ տանջուեցաւ խեղճ Միհրդատը. ինչպէս ալ ապրեցաւ։

Եւ եթէ կ'ուզես, այդ խիստ հետաքրքիր պարոնը ես ըլլամ։

Դերասան Պալթազարը աշխարհիս է՛ն պարկեշտ, է՛ն անկեղծ և է՛ն մաքուր մարդն է։

(Ես դրամով չէ՛ որ մարդը այսպէս կը գովեմ։)

Իսկ Միրզա Մսերեանը կը ճանչնամ իբր ուրիշ Պալթազար մը, անոր չափ անկեղծ, ազգասէր, պարկեշտ ու մաքուր։

Արդ, քու իսկ վկայութեամբ, սիրելի՛ Միհրդատ, Միրզա և Պալթազար քեզի հետ էին Պէշիքթաշի մէջ և վկայ եղան քու տանջանքներուդ։

Բայց ահա՛ ի՛նչ կ'ըսեն Միրզա և Պալթազար միաբերան, քաշած բիւրաւոր տանջանքներուդ մասին.

— Հայկա՞զնը. դէչ տղայ չէ՛. մեզի հետ էր Պէշիքթաշի բանտը. քանի մը ամիս մնացինք հոն. պատմածները չափազանցութիւն են. աքսորը երեւակայութիւնը դրդուեր է. արդէն բանտին մէջ ալ միջոց մը մտային տագնապ ունեցաւ. ընդամէնը երկու ապտակ և քանի մը խաբաղանի հարուածներ միայն կերաւ, երբ հին հրացաններ պարունակող սնտուկ մը կը խառնշտկէր ջղաձըգօրէն և հակառակ քանի մը անգամ եղած պատուէրներու, պահապան ոստիկանը կարծեց որ զէնք կը փնտռէ և ապտակեց, բայց ինչ ապտակ էր ան...

Ահա՛ թէ ի՛նչ կը վկայեն Միրզա և Պալթազար, քու զարհուրելի... չարչարանքներուդ մասին։

Եւ կարծեմ երկու վկայով մարդ մը կը կախեն,՝ նոյն իսկ եթէ վկաները Միրզաի և Պալթազարի չափ անկեղծ չըլլան։

Հապա ո՞ւր մնացին տաքցուած երկաթ կտորները, փիլի միսէ շինուած խարազանները, քաշուած եղունգները, մանաւանդ խաշած հաւկիթները և դեռ ան հազարումէկ զուտսմասաշները, զորս կրնաս պատմել օր մը Թոռներուդ՝ ձմեռ գիշերով զանոնք վախցնելու համար։

Բայց, կ'աղաչեմ, մենք պէպէ՛ չենք, մենք մասալ մօրիկ չենք ըներ։

Սիրելի՛ս, դուն Երեւակայական Ֆէտային ես, ինչպէս կայ Մոլիէրի Երեւակայական Հիւանդը։

Այսօր կը փափաքիս կոր որ քեզի տանջուած ըլլան, սարսափելի կերպով տանջուած, որպէս զի դուն ալ Ազգիդ համար բան մը ըրած ըլլաս գոնէ։

Բաղձանքդ գնահատելի է, բայց, Աստուծոյ սիրոյն, բաղձանքդ տեղը տանելու համար մեզի լօլօ մի՛ կլլեցներ։

Անշուշտ Նէճիպ Մէլհամէ վատ ոճրագործ մըն է, անշուշտ զարհուրելի տանջանքներ տուաւ Հայերուն, բայց դուն քանի մը ապտակէն աւելին արժանի չեղար, աւա՜ղ։

Պարզ հովանոցավաճառ մըն էիր, կարելի եղածին չափ անմեղ թէ՛ Ազգին և թէ տէրութեան, կարելի եղածին չափ անպէտ թէ՛ ազգին և թէ տէրութեան, որ հովանոց կը ծախէիր Ղալաթիոյ քարափը, և զոր ամեն առտու բանտը կը տանէին ինչպէս դրավաճառ Զարդարեանը, Ծմբատ Դաւիթեանը, Դաւիթ Խաչկոնցը և ո՛րչափ ուրիշներ։

Օրին մէկն ալ քշեցին քեզի, ինչպէս քշեցին Խաչկոնցը, Պալթազարը, ևն.։

Ասոր համար աշխա՞րհք փլաւ։

Ասոր համար մեծ Փէտայի՞ եղար։

Ասոր համար Ազգը փրկա՞ծ կը համարուիս։

Դաշնակցական ես եղեր, բարեկամս, եղի՛ր. բայց խաֆա մի՛ չիներ։

Եւ մի՛ ալ կլլեցներ որ առնօք ալ Դաշնակցական մարտիկ մըն ես եղած։ Եասախճի Մարտիկը անգամ չէիր դուն։

Դաշնակցական զինուորներու հրամանատարն ես եղեր դուն.—Բարեկամ, դաշնակցական զինուորները եթէ քեզի պէս հրամանատար մը ունին կամ ունէին, վա՜յ մեր Ազգին։

Ազգ. Ժողովին մէջ երեսփոխան ալ ես ամէն մեղքիս վրայ, «այո՛» և «ո՛չ» ըսելու համար.— Չեմ գիտեր թէ ի՛նչ գործ ունիս հոն, երբ պէտք էիր ... հովանոցներու գլուխը ըլլալ։

Ես ի՛նչ ըսեմ այս Ազգին որ քեզի պէս շէմշիրճիները փոխանակ իրենց հովանոցին կոթերուն գլուխը ձգելու, կը բերէ իր գործերուն գլուխը կը անկէ։

Այո՛, Բրիւկէր պանդոկի Ֆըրօին, Մանուկին, Աչճի Նշանին, Արթինին և Թօրոսին և ուրիշ հազար հազարաւորներու միլիոն տանջանքներ տուին, բայց անոնց անունը իսկ չկայ մէջտեղ, մինչդեռ դուն Բերայի մէջ fureur կ'ընես, որովհետեւ ապտակ մը կերար, ո՛վ հայ սալօններու Փէտային։

Արդեօք դուն ինքզինքդ միւս ճշմարիտ Փէտայիներուն հետ կը շփոթե՞ս։

Հապա 1000 ոսկինոց խանո՞ւթդ, զոր կ'ըսես ու կը կենաս...։ Չգիտցողները բնականաբար կը կլլեն, բայց քեզի ճանչցողները լաւ գիտեն որ խանութիդ մէջ քանի՛ հարիւր ոսկինոց ապրանք կար։

Մի՛ լօլօ. Հայկօ՛, մի՛ լօլօ։

Գիտեմ բարեկա՛մ, որ զօրաւոր amour-propre մը ունիս, ես ալ այս պատճառաւ այսչափ խիստ խօսեցայ։

Խրատ մը քեզի, որ անկե՛ղծ բարեկամի մը խրատն է։

Այս տողերս կարդալուդ պէս, երդուընցիր մէյ մըն ալ Ազգ. Ժողովին չերթալ և Սըլանտրիտ մէջէն ազգ. գործերը չկառավարել ամէն գիշեր. շուտով գնա՛, պզտիկ խանութ մը բաց և սկսէ հին գործիդ, փոխանակ պօյէդ վեր գործերու խառնուելու։

Եւ առաջին հովանոցը ես քենէ կը գնեմ։

ԳՐ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ (*)

(*) Այս յօդուածը Թօլայեանը գրած էր, բայց որպէս զի Հայկազն չստիպուի մինչեւ Իզմիր երթալու զայն ծեծելու համար՝ ես ստորագրեցի։

ՊԷ՛ՏՔ Է ՄԻԱՆԱԼ...

Անմիաբանութիւնը կ'ըսեն աս ու ան... Հայուն արուած է։

Խալթ են խասներ...

Եթէ հայը անմիաբան ըլլար ... Միացեալ պարահանդէսը չէր սարքեր։

Մարդիկը ո՛չ միայն իրարու մէջ այլ և օտարներու հետ միացեր և կազմեր են ամէն ազգէ... Միութիւն մը որ Բըթի Շանի մէջ չորեքշաբթի իրիկուն բոլոր կիները և այրերը միացնելու հոգ պիտի տանի։

Ամբողջ Բերան գործի վրայ է։

Բոլոր տուներուն մէջ մեծ պատրաստութիւններ կան...

Իսկ... Սկիւտարի ու Գատըգիւղի մէջ խորին յուսահատութիւն...

Ի՞նչու արդեօք..,

Արդեօք Գատըգիւղցիք պար չե՞ն սիրում։

Արդեօք Սկիւտարցիք... մեծ պաքին մէջ են գտնուում։

Ո՛չ...

Այն ատեն եզրակացնենք...

Լա՛ւ բան է եզրակացնելը։

Արդ եզրակացնելով նախ կը տեսնեմ որ Գատըգիւղցուհին չա՛ա աւելի հոգի կ'ուտայ... միանալու, քան Բերացուհին որ, արդէն հոգի տալու պէտք չունի, քանի որ ամէն օր ուզած ատեն կը միանայ։ Եւ երբ կին մը ըլլայ Գատըգիւղցի կամ Սկիւտարցի և... Կեսարիացիի կամ Ամասիացիի կին, դարձեալ պիտի ուզէ ներկայ գտնուիլ Միացեալի պարահանդէսին... որ հիմակուընէ բոլոր բերաններուն մէջ ջուր չի ձգեց... վազցուց։

Ես ալ գիտմամբ կը գրեմ այս տողերը որպէս զի... այն Գատըգիւղցուհիներուն էրիկները, որոնք—խեղքերնին սիրեմ—պօյքօթ հրատարակել կ'ուզեն, վայրկեան մը հանգիստ չի նստին և ամէն գիշեր, մինչև որ չորեքշաբթին գայ, Մեսիայի գալըստեան պէս—իրենց շնորհալի կէսը կամ քառորդը գլուխնին տանի։

Ո՛վ տիկիններ, ո՛վ պօյքօթճիներու շնորհալի կէսերը, ամէն բան ըրէք, բայց չորեքշաբթի գիշեր մի բացակայիք Միացեալի պալօէն։

Ձեր էրիկները մէկ բանէ մը միայն կը խրտչին, երբ... ձեզի կը տեսնեն որ կը պարէք այսինչին հետ։

Խօսք տուէ՛ք չի պարել և եկէք։

Բըթի Շանի սրահներուն մէջ նոյն իրիկունը պիւֆէին հանդիպելով և երեք շամբանիա խմելով, կարելի է հաշիւը կարգադրել և ... ետ առնել էրկանը տուած խօսքը։

Ցոյց տանք միւս բոլոր ազգերուն որ Հայերն ալ եթէ ուզեն կը... միանան և չա՛ա աղէկ կը միանան... թո՛ղ անհոգ ըլլան։

ԸՆԿԵՐ ՏԷՖԷՍ

ՆԷՃԻՊ ՄԷԼՀԱՄԷԻ

ԻՆՉԵ՞Ր ԸՆԵԼ ՏՈՒԻՆ... ԲԸԹԻ-ՇԱՆԻ ՄԷՋ

(ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԻՆ ԱՌԹԻՒ)

Խե՜ղճ ձիու գող... խե՜լք ունէիր որ ըլլար հը հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազին քանի մը ապտակ և քանի մը կից ու խարազան զարնել տուիր։

Ի՞նչ անխելք ես եղեր...։

Տեսա՞ր մի մարդը հիմայ ո՛րքան յառաջացաւ...։

Դուն զայն երկու անգամ ծեծեցիր և ան այդ թիւը բազմապատկելով... Բըթի Շանի բեմին վրայ հանեց... թէև չեմ գիտեր թէ որքա՛ն բան ըլլաւ... մեր գրպաններէն։

Այսօր քեզի համար կ'աղօթէ կոր Միհրդատ Հայկազնը... որովհետեւ զայն մարդ ըրիր։

Աստուած կամուրջին գլուխը դրած էր զայն և դուն Բըթի Շանի բեմին վրայ հանեցիր։

Ան ծնած էր հովանոցներով հովանաւորելու և դուն պատճառ եղար որ... անոր՝ լայնածաւալ հովանոցներէն վերջը, իր լայնածաւալ մարմնին հովանին ալ վայելենք։

Դուն ո՛վ շնորհալի ձիու գող... ո՛վ աք խըրսըզըդ, Սահմանադրութենէն առաջ այնքան Հայերը կողոպտեցիր և այսօր Սահմանադրութենէն վերջն ալ պատճառ եղար որ քու «սայէէդ»... Միհրդատը ընէ նոյն բանը, թէև ո՛չ քու ըրածիդ պէս, այլ չա՛ա պատուաւոր կերպով։

* * *

Չորեքշաբթի գիշեր վերջապէս... բեմին վրայ տեսանք մեր Միհրդատը. Փափազեանի մը անձին մէջ մըտած։

Փափազեան այնքան կը նմանէր Միհրդատին, որքան... Բեհեզդեբուզը կը նմանի... Գաբրիէլ Հրեշտակապետին։

Բըթի Շանը լեցուն էր... բազմաթիւ տիրացուներով. լեցուն էր անոր համար որ Միհրդատ Հայկազն մէկ տեսակ բարեկամ մը չունի այլ քանի մը տեսակ։

Ներկայ էին Թաղական Հայկազնի բարեկամները, Երեսփ. Միհրդատի բարեկամները, Դաշնակցական բարեկամները և հերոս հովանոցավաճառին բարեկամները և մէկ մըն ալ Նէճիպ Մէլհամէի ամբողջ թշնամիները։

Արդ տեղ չի կար Բըթի Շանի մէջ։

Մէկ առմսակը հինգ հոգիի ծախուած էր առնուազն և այդ հինգ հոգիէն կանուխ եկողը նստած և միւսները... ոտքի վրայ էին։

Նոյնը լօժերուն համար... Մատթէոսեան պարոնապետը լօժին առմսակը ձեռքը՝ տեղ կը փնտռէր նապահ մը այնպէս կարծեց որ առմսակը Վառիէթէի համար է։

Դահամասանգին տղան ալ հոն էր։

Բիւզանդ էֆ. Քէչեան... որ Պէպօյի ներկայացման կը քնանայ և Երեսփ. Ժողովին ներկայ չի գտնուիր, Միհրդատիկի ներկայացման... ներկայ էր։

Կ'երեւի Ազգէն աւելի կարեւոր է... Միհրդատի ներկայացումը։

Աղւոր աղջիկներ ալ կային. ամենէն աղուորներն էին Օր. Մելինէն և Հերմինէն որոնց առջեւ միշտ կը խոնարհիմ։

Վեհ. Հայկազնը՝ թատրոնին ամէն կողմն էր... իբրեւ Բըթի-Շանի նոյն իրիկուան Աստուածը։

Բեմին վրայ սիրտկտրտուք բաներ կ'ըլլային. ահաւոր տանջանքներ, ծեծեր, խոշտանգումներ, խաշած հաւկիթներ և եկաւ վայրկեան մը որ այս ամէնուն հաւատաց նոյն իսկ... Հայկազնը, որ առտն առտն ինքզինքին կը հարցնէր թէ՝ արդեօք իրա՞ւ եղած են այս ամէնը և ինք տեղեկութիւն չունի։

Բայց կարծեմ այս օրերս Հայ Ազգը դատ պիտի բանայ խեղճ Միհրդատ Հայկազնի դէմ... որովհետեւ բեմին վրայ Միհրդատ Հայկազն եղողը Հայերը նմանցուց այրըֆ [illegible]... բան մը որ ընդհանրապէս կը գործածեն միզանցքի բորբոքում ունեցողները։

Ա՛շգ օլսուն։

Կրնայ ըլլալ որ Նէճիպ Մէլհամէի գործին մէջ Միհրդատ իր դասը չանի ...բայց Հայ Ազգին բացած դատին մէջ %ին % պիտի կորսնցնէ...։

Երանելի մարդ ուրիշ բան մը չգտա՞ր, որպէսզի Հայ Ազգը անոր նմանցնէիր։

Հասո՞յր.—

Շնորհքով Շէմշիրճիի մը խանութ բանալու չափ...

Ողջ ըլլան Թաւմիկ Սուրէնեանն ու Արամ Հալաճեանը ... և վարձքերնին Աստուծմէ առնեն։

ԸՆԿԵՐ ՍՆՕՊ

ԱՊԱԳԱՅԻՆ ՏԱԿՆԵՐ

ԶԱՐԿ, ԲԱՑՑ ՄՏԻԿ ԸՐԷ՛

ԳՈՒՐՇՈՒՆԼՈՒ ԽԱՆԻ ԿԱՅՍՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄԸ

ԸՆԿԵՐ ԹՕԿՕ ԶԱՄԲԻԶՆԵՐՈՒ ԵՒ ԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՄԷՋ

21,515,617½ ՀՈԳԻ ՆԵՐԿԱՅ

ՌԷՇԱՏ ԷՖ. ՆԵՐԿԱՅ (ՈԶԳԱՀԱԺԱՐԱՆԳԸ)

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՑՈՆԻԱԿԱՆ ԱՓԵՐՈՒՄ...

(Անթել հեռագրով)

Իգմիր 29 Յնվ.

...«Մինաս Չերազ» մարտանաւը վեհափառօրէն ներս մտաւ...։

Իր կայմին վրայ կը կրէր Գուրշունլու Խանի Կայսրութեան և երկու նախագահներուն՝ ընկեր Կիկօի եւ Թօկօի պաշտօնական դրօշները։

Քարափին վրայ քանի մը միլիոն Հայ կար և 15 միլիոն ամէն ազգէ բազմութիւն...։

Նաւը կը յառաջանար՝ շնորհալի հարսի մը պէս։

Դպիրներ կերգէին «Ովսաննա՛ ի բարձունս օրհնեալ եկեալ անուամբ ... Գուրշունլու Խանի Կայսրութեան»։

Երբ քաջն Թօկօ քարափ ելաւ, թնդանօթները որոտացին. եւ Հայ քաջերի մօսիններից դնդակները գռռգռացին եւ...։

Բոլոր օդապարիկները լեցուն էին և ընդ առաջ կը փութային...։

Ընկեր Թօկօ ողջունեց... և իր նախագահական բարեւները դրկեց Իզմիրի ընթերցող... հպատակներուն։

Թափօրը կազմուեցաւ քարափին եւ դրեթէ ասեղ ձգելու տեղ չէր կար...։

Նոյն միջոցին չամիչի եւ թուզի գիները բարձրացան։

Իրիկունը ջահազնացութիւն մը կատարուեցաւ և լուսավառութիւններ ու հրախաղութիւններ կատարուեցան ի պատիւ Գուրշունլու Խանի կայսրութեան, որուն նախագահներէն մէկը կը պատուէր իրենց համեստ քաղաքը։

Սբօրթինկ քլիւպի մէջ կէս գիշերին ճաշ մը սարքուեցաւ, որու միջոցին Ռէշատ էֆ. բանախօսութիւնով մը պարզեց ընկեր Թօկօի Իզմիր երթալուն պատճառները։ Բաժակաճառեր արտասանեցին նաեւ Վահան Թօփիկեան, Տիկ. Բնար, Պ. Պէնլեան և Տիրան Գասպարեան։

Քաղաքը ուրախութեան մէջ է։

Ամէն կողմ հարսնիք կայ.

. . . .

. . . .

. . . .

Այս իրիկուն Սապահը Հուրրիյէթ մասնակցութեամբ Երուանդ Թօլայեանի(*)։

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳԻՐ

[Ուղղուած մեր կայսրութեան հեռագրական վարչութեան]

(*) Ընկեր Կիկօ կը ծանուցանէ ձեզի թէ կայսրութեան ելեւմտական տարւոյն մօտենալուն առթիւ, հարկ է որ Իզմիրի իր հարկատուները իրենց տուրքերը վճարեն անպատճառ. հետեւաբար մեր կայսրութեան նախարարներուն ամսականները վճարելու համար, հարկ է որ քանի մը պայծառ չամիչ և թուզ ճամբայ հանէք։

Կայսրութեան
ՄԷՔԹՈՒԲՃԻՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ ՊԱՇՏՕՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ

«Թեղանի Տիկին»ի առաջին աստիճան Տիկին Յ. Ասլանեանի։

«Ծնրակապ»ի ոսկեզօծեալ աստիճան՝ շնորհալի Օր. Պ. Ա.ի (Բերա), որուն բուն անունը գտնողին տարեկան մը Ծաղիկ պիտի նուիրենք։

«Աղամանդ»ի աստիճան և մեծ համազգեստը մեր Կայսրութեան պալատին գոհարներու հայթայթիչ Հրբանտ փաշա Պապաեանի։

«Միութիւն» աստիճանին Ա. կարգը և եռագոյն ժապաւէնը կոմս Սիմոն Գայսէրլեանի, որ ի գլուխ հանած էր Միացեալի գործերը։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

«Սան» պատուանշանին ականակուռ խաչը Տիկ. Զապէլ Ասատուրի և Բերայի Սանուց Միութեան բոլոր անդամներուն։

«Երկաթ» պատուանշանին Բ. կարգը կայսրութեանս Իզմիրի նաւատորմի երկաթներուն հայթայթիչ դուքս Վահան Պալեօզեանի։

«Ափիոն» պատուանշանին Ա. կարգը Իզմիրաբնակ միլիոնատէրերէն Ստեփան պէյ Յովհաննեանի, որ այնքան քաջաբար դիմադրած էր ափիոնի վաճառականութեան մէջ տուած բացին։

«Հռետոր» պատուանշանին ականակուռ մեծ խաչը և «Քառասուն մանկունք որ ի Սեբաստիա կատարեցան»ի կապոյտ վերարկուն՝ Դաշնակցական ընկեր Շահպազի, որ այս առթիւ Կայսրութեանս Սեբաստիոյ արտասովոր դեսպան անուանուեցաւ։

«Ազգասէր» պատուանշանին ականակուռ պատուանշանը և «Սրբոյն Միացեալ»ի ճերմակ արծիւ պատուանշանը, մեր Կայսրութեան պատուակալ նախագահներէն՝ Լորտ Գրիգոր Մ. Յակոբեանի։ (Բերա՝ Շիշլի ճամբայ. թիւը չենք գիտեր)։

«Միացեալ Պարահանդէս» պատուանշանին Ա. կարգը Արշակ և Եդուարդ Գարակէօզեան եղբայրներուն, որոնցմէ չա՛տ գոհ է Կայսրութիւնս։

«Աշխատանք եւ ջանք» պատուանշանին Մեծ Պսակը իշխան Խաչիկ Շահպազի։

ՊԱՇՏՕՆ

Մեր կայս. պալատին արարողապետ անուանուեցաւ՝ Զարեհ Նեմցէ որ հրաժարած էր կայսրութեան Պերլինի դեսպանութեան պաշտօնէն... վախնալով Վիլհէլմ կայսեր պեխերէն։

Նոյնպէս պալատան մատռուակապետ անուանուեցաւ՝ Աբրահամ աղա Այվազեան, որ չենք գիտեր ինչո՛ւ հրաժարական տուած էր Երուսաղէմի վանքին մառանին մէջ ունեցած պաշտօնէն։

Գումգաբուի Տէֆթէրտար անուանուեցաւ Տօքթ. Ինճէեան, իսկ Լանկայի նաւից անուանուեցաւ դեղագործ Խաչիկ Թէքնեան։

Գում գաբուի գեղագործական կաճառին նախագահ անուանուեցաւ Բրօֆ. Պետրոս Մանէկեան, իսկ Դերնախագահ՝ Վահրամ Աստուածատուրեան։

Կայսրութեան կողմէ Ծարօնի կայսրը ողջունելու համար կազմուած պատուիրակութեան անդամ նշանակուեցան Կայսրութեան էշրէֆներէն Յակոբ Վարժապետեան, Արամ Տէր Մինասեան, Գառնիկ Թուղլաճեան, Սերիկ Մուպահեաճեան, Արշակ Ալպօյաճեան, Յրթ. Մրմրեան և Յովհան Փալագաշեան։ Այս պատուիրակութեան քարտուղար նշանակուեցաւ՝ Սիմօն Գապամաճեան որ մէկ հատիկ է այս տեսակ գործերու մէջ։

★★★ Պատերազմը մօտալուտ. — Տուգանքի խնդիրը կարելի չըլլալով կարգադրել, հակառակ Շիլլի կառավարութեան միջամտութեան, Ֆրանքօ-Թրքական պատերազմը անխուսափելի դարձած է։ Պատերազմին ընդհանուր հրամանատար Լեւոն էֆ. Շիշմանեան, այս երկուշաբթի «Իամայիլեա» մարտանաւով Կ. Պոլիս հասաւ, ուր զինուորական պատիւներով ընդունուեցաւ քարափի սալայատակներուն կողմէ։

Պատերազմական նախարութենէն բխած սոյդ աղբիւրէ մը կ'իմանանք թէ առաջին ճակատամարտը տեղի պիտի ունենայ, Բերա, Բըթի Շանի թատերաբեմին վրայ։

Մօտ օրէն պիտի ներկայացնենք Ֆրանքօ-Թրքական պատերազմի ռազմական գործողութիւններու յատակագիծը, զոր մասնաւորապէս պատրաստած է Ծաղիկի զինուորական կցորդը։

★★★ Տիգրան Եէլքէնճեան չափազանց անկողմնակալ մարդ է. անկողմնակալութիւն և Եէլքէնճեան նոյնացած են իրարու հետ։ Անկողմնակալ մարդիկ են նաեւ Եղիշէ վրդ. Չիլինկիրեան, որ Ղեւոնդ եպսկ. Շիշմանեանի մահուան մէջ բաւական մեծ բաժին մը ունեցած է և ասոր անոր դրամ տալ կ'ուզէ որպէսզի այդ բանը չգրուի. անկողմնակալ մարդ է Սերիկ Մուպահեաճեանը որ քանի մը անգամ 50ական ոսկի առած է Եղիշէ վրդ.էն... չէքով։ Անկողմնակալ մարդ է Արշակ Ալպօյաճեանը որ Չիլինկիրեանի խավազութիւնը կ'ընէ և Աբրահամ Այվազեան որ այլեւս ի՛նչ ընելը չը գիտեր...։ Որչա՜փ ալ անկողմնակալ մարդիկ ունինք եղեր։

★★★ Արիստակէս Գասպարեան որ ոտքով ու ձեռքով ամէն բանի մէջ մտած է, շատ ազնիւ, շատ շնորհքով մարդ մըն է եղեր։ Ատանա դանուած ատեն Մկրտիչ եպ.ի համար վնասակար մարդ է ըսած է և առով կառավարութեան մեծ ծառայութիւններ մատուցած է իբրեւ հաւատարիմ հպատակ. իսկ իբրեւ ազգասէր, Սըլանիկի օթէլին շինութեան ատեն կ'երթայ Բերայի Թաղ. Խորհուրդը կը գտնէ և տասը ոսկիի խաբերն համար, ծխավաճառին 100 ոսկի պիտի տաք, կ'ըսէ։ Հակառակ պարագային գիտէ՞ք ինչ պիտի ընէ եղեր... մանիպուլին լուր պիտի տայ եղեր... Տեսա՞ք մի պատուական երեսփոխանը. մարդը ազգասէր է. խօսք չունե՛ր։

★★★ Պանդրմայի առաջնորդին ուշադրութեանը կը յանձնենք տեղացի հայուհիի մը սուսուս ամուսնութիւնը՝ Թուրք բէհլիվանի մը հետ։ Եթէ առաջնորդը կը քնանայ, արթնցուցէ՛ք զինքը և ըսէք որ ա՛լ կը բաւէ. քնանալուն դարը անցած է։

★★★ Գատըգիւղի Արամեան վարժարանին մէջ ուսուցիչ մը կայ, Յովհ. Պապիկեան, որ աշակերտներուն աղաչեր, պաղատեր, ծեծեր և յանդիմաներ է որ իրեն անունը առանց էֆէնտիի չըսեն։ Հետեւաբար Յովհաննէս Պապիկեան, (ներեցէ՛ք որ էֆէնտին մոռցանք) մեծ մարդ է և երբ մարդ մը այնքան մեծ է, մեղք է որ Արամեանին մէջ պաշտօնավարէ։ Եէտիգուլէի կողմերը գործ շատ կայ։

★★★ Մայրաքաղաքիս մէջ այս օրերս պօլ պօլ զինուոր կը պտտի։ Ինչ կայ արդեօք կը հարցնեն մեզի։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ, բան մըն ալ չիկայ, կ'երեւի զօրքերուն սիրտը նեղացեր է եւ զբօսական պտոյտ մը կը կատարեն։

★★★ Թիւթիւնճիները պօյքօթը վերջացուցեր են, ե՞րբ բրին և...երբ վերցուցին. ի՜նչ աճէյէճի մարդիկ են եղեր։

★★★ Օրթագիւղցի Սօֆի անուն Անգլուհի մը Հայ եկեղեցւոյ ծոցը մտեր է։ Ի՛նչ երջանիկ մարդ է սա Հայ Եկեղեցին. ամէն կին անոր ծոցը կը մտնէ։ Բայց անգլուհին Միս Սօֆի, եկեղեցիին ծոցը մտնելով, այնքան մեծ բան մը չահած ըլլալու չէ եկեղեցին, որովհետեւ անգլուհիները հակառակ իրենց միս ըլլալուն... մարմիննին ոսկոր է ամբողջ։

★★★ Օսմ. Խորհրդարանը և ափրօս երեսփոխանները ինքզինքնին ցոյց տուին։ Հայաստանի քննիչ յանձնաժողովը պէտք չէ դրկել եղեր վասն զի դրամ կը ծախսուի եղեր։ Ափէրիմ տեսէ՛ք ասիկա բուն սահմանադրութեան կը սանի ձեզի և համերաշխութիւն ըսածդ ասկէ աւելին չըլլար։

★★★ Սիկիլիոյ արկածեալներուն օգնելու համար Իւնիօն Ֆրանսէզ գացէ՛ք կիրակի ցորեկ...ուր միջազգային արուեստագէտներու ընկերակցութիւնը նուագելով, երգելով և ներկայացնելով, ձեր փարան պիտի առնէ և Սիկիլիա պիտի ղրկէ։ Օգնեցէք աղքատին Աստուած ալ ձեզի կ'օգնէ... երբ երկրաշարժէ միասուիք։

★★★ Սըլանիկի Գաֆէի Salon de Thé pour dammesը օրէ օր կը յառաջդիմէ։ Հարէմ աղասի Պ. X*** անթերի կը կատարէ իր պաշտօնը։ Ի մօտոյ Թօգաթլեան Մկրտիչ էֆ.ի սպասարկութիւն պիտի ընէ եղեր Բաթիսըրիին մէջ, Միւլաթիէին հետ մրցելու համար։

★★★ Վահրամ Փափազեան Գուրուսօ պիտի ներկայացնէ եղեր՝ անոր հասոյթով շիրիմ մը կանգնելու համար Ադամեանի վրայ։ Զարաճճիներ կ'ըսեն թէ, Վահրամ Փափազեան այս ներկայացումը կուտայ, իր շիրմին վրայ կոթող մը կանգնելու համար հիմակուց։

ՎԱՂԸ "ԿԱՎՌՕՇ,,

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ո. ՍԱԳԻ...

«ԾԱՂԻԿ»—«ԿԱՎՌՕՇ»Ի ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
(«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՁԱՓ ԴՐԱՄՈՎ)

Ծաղիկ եւ **Կաւռօշ** միասին, տարեկան, Պոլսոյ համար 80, վեցամսեայ՝ 45 դրուշ: **Ծաղիկ** կամ **Կաւռօշ**՝ առանձին՝ տարեկան 45 դ. ջ.:

Ծաղիկ եւ **Կաւռօշ** միասին, տարեկան, *Գաւառի համար* 100, վեցամսեայ՝ 60 դրուշ: **Ծաղիկ** կամ **Կաւռօշ**՝ առանձին՝ տարեկան 60, վեցամսեայ՝ 35 դրուշ:

Ծաղիկ եւ **Կաւռօշ** միասին, *Արտասահմանի համար* տարեկան 52 ֆր. վեցամսեայ՝ 13 ֆր.: **Ծաղիկ** կամ **Կաւռօշ**՝ առանձին՝ տարեկան 15, վեցամսեայ 8 ֆրանք.

Ոչ ոք զօրով բաժանորդ կ'արձանագրուի:

Դրամը կանխիկ չղրկողները եւ մեր փարան ուտողները կ'անիծենք եւ... կը խայտառակենք:

La Grande Fabrique

S. STEIN

1908Ի ՁՄՐԱՆ ԵՒ ԱՇՆԱՆ

ՆՈՐՈՅԹՆԵՐԸ

ՓՆՏՌԵՑԷՔ

ՇԹԱՅՆ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ՄԷՋ

ՊՈԼԻՍ ԵՒ ՂԱԼԱԹԻԱ

HYGIÈNE BEAUTÉ
CRÈME SIMON

ՎԱՅԵԼՉԱՍԷՐ ԿԻՆԵՐԸ

ՈՐՈՆՔ Կ'ՈՒԶԵՆ ՊԱՀՊԱՆԵԼ

ԻՐԵՆՑ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԷՏՔ Է ԱՄԷՆ ՕՐ ԳՈՐԾԱԾԵՆ

ՃՇՄԱՐԻՏ

ՔՐԷՄ ՍԻՄՈՆԸ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ ԿԱՐԴԱԼ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ՏՈՂԵՐԸ

ԿԼԻՍԷՐԻՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՀՆԱՐՈՒԱԾ 1860

ԱՄԵՆԱՀԻՆ

ԳԵՂԵՑԿԱՑՆՈՂ ՔՐԷՄԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ —

ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ — ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐՈՒ —

— ՊԱԶԱՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ —

ԳՆԵԼՈՒ ԱՏԵՆ Լաւ Ուշադրութիւն Ըրէք —

— ՎԱՃԱՌՈՂՆԵՐԷՆ եւ Մերժել —

ԿԵՂԾ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ —

ԲՐՆՁԱՓՈՇԻ	ՕՃԱՌ
ՍԻՄՈՆ	ՔՐԷՄ ՍԻՄՈՆ
ԱՌԱՆՑ ԲԻՍՄՈՒԹԻ	ԲԱՑԱՌՁԱԿԱՊԷՍ ՄԱՔՈՒՐ

Ժ. ՍԻՄՈՆ - ՓԱՐԻԶ

4—78

ՀԱՃԻ ՍԱՐԻՄ

ԲԵՐԱ, ԹԱՔՍԻՄ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ

Այս տարի Բարեկենդանին ո՞ւր պիտի երթաս նստելու։

— Ո՞ւր պիտի երթամ. Հաճի Սարիմին պիտի երթամ նստիմ։

Աղէկ ըսիր, աղբար, էն չնորքով խանութը նորէն Հաճի Սարիմն է։

— Հիմ ընտանեկան հէ՛մ ալ մաքուր։

— Հապա անուշեղէննե՞րը։

—Այս տարի բարեկենդանին Հաճի Սարիմի երկու տղաքը որոշեր են որ մինչեւ լոյս բաց պահեն իրենց խանութը՝ պտոյտի ելլող ընտանիքներու և պալօէ դարձող բարեկենդանճիներու համար։

Օղի և գարեջուր պիտի ըլլա՞յ։

—Հարկաւ, ասկէ զատ սքանչելի ինճէ սազ ալ պիտի ըլլայ։

Ուրեմն ամէն մարդ բարեկենդանի իրիկունները Հաճի Սարիմին։

ԾԱՂԻԿ-ԿԱՎՌՕՇԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԿՏՐՕՆ 25 ՅՆվ. 30 1909

ՓԵՏՐ. 15ի (Ռ.Ն.) վիճակահանութեան համար մասնակցելու իրաւունք։

Ահա՛ քսան (20) էժիբսիէնի թիւերը

25195	212371
54777	212372
75862	212373
78987	212377
78988	21237[illegible]
106602	271039
106605	286463
106607	334229
127106	334230
152940	334231

"ԱՊԷՔՍ" ՕՇԱՐԱԿԸ

Ապէքսի օշարակը լաւագոյն ու առաջնակարգ դեղն ու դարմանն է հազի դէմ, ընդունուած և հաստատուած Եւրոպայի բոլոր մեծամեծ բժիշկներուն կողմէ և կը գործածուի բոլոր հիւանդանոցներուն մէջ։ Գործածութեան եղանակը կը ղըրկուի դեղին հետ միասին,

Զօրս հազարէ աւելի բժիշկներ հաստատած են այս օշարակը՝ իբր հազի միակ ու լաւագոյն դարման։

Կը ծախուի Բերա, Պօն Մարշէ, Դօ օբէրադը Թիվլի, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Գատըգիւղի մասնաճիւղերուն մէջ, ինչպէս նաև բոլոր կարեւոր դեղավաճառներուն քով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար միակ կեդրոնատեղի-գործակալութիւն՝ Ղալաթիա, Մեծ Միլլէթ խան թիւ 33։

Գին.—Պոլսոյ համար մեծ շիշը՝ 24, պզտիկ շիշը 13. գաւառներու համար մեծը՝ 30, պզտիկը 17 ղրուշ. Թղթատարի ծախքը մեր վրայ։

Գաւառական յանձնարարութիւններու համար պէտք է դիմել ուղղակի Ղալաթիա, մեծ Միլլէթ խան թիւ 33։

MAYER-ՄԱԵՐ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ԶԳԵՍՏՆԵՐ

ԿԻՆԵՐՈՒ, ԱՅՐԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ

ԱԺԱՆ ԵՒ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

TH. MOURIADES

ԲԵՐԱ, ՊՕՆՄԱՐՇԷԻ ՔՈՎ ԹԻՒ 278

ԿՕՇԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ'ուզէ՞ք շիք, բարեձեւ և դիմացկուն կօշիկներ հագնիլ, ապսպրուած կամ պատրաստ, դիմեցէ՛ք վերի հասցէին և հոն պիտի գոհացնեն ձեզի՝ կատարեալ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ոտք մը՝ առանց գեղեցիկ ու վայելուչ կօշիկի՝ չա՛տ տգեղ բան է, մանաւանդ կիներուն քով։

Ասիկա միտքերնիդ դրէք և՛ դիմեցէք Բերա, Պօնմարշէի քով, Թիւ 278, Թ. ՄՈՒՐԻԱՏԷՍԻ։